

Συλλογή της Νομολογίας

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 7ης Σεπτεμβρίου 2017*

«Προδικαστική παραπομπή – Άρθρο 47, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης – Επαρκής σύνδεσμος – Έλλειψη – Αναρμοδιότητα του Δικαστηρίου»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-177/17 και C-178/17,

με αντικείμενο αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Tribunale amministrativo regionale per il Piemonte (περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του Πεδεμόντιου, Ιταλία) με δύο αποφάσεις της 11ης Ιανουαρίου 2017, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 5 Απριλίου 2017, στις διαδικασίες

Demarchi Gino Sas (C-177/17),

Graziano Garavaldi (C-178/17)

κατά

Ministero della Giustizia,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Prechal, πρόεδρο τμήματος, A. Rosas (εισηγητή) και E. Jarašiusas, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: A. Calot Escobar

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη, κατά το άρθρο 53, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου,

εκδίδει την παρούσα

Διάταξη

- 1 Οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 47, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), ερμηνευομένου υπό το πρίσμα των άρθρων 67, 81 και 82 ΣΛΕΕ.

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

- 2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο διαφορών μεταξύ, αφενός, της Demarchi Gino Sas και του Graziano Garavaldi και, αφετέρου, του Ministero della Giustizia (Υπουργού Δικαιοσύνης, Ιταλία) με αντικείμενο την καταβολή των οφειλόμενων από αυτόν τον τελευταίο ποσών, ως δίκαιη αποζημίωση, λόγω της υπερβολικής διάρκειας ορισμένων δικαστικών διαδικασιών.

Το ιταλικό δίκαιο

- 3 Από τις αποφάσεις περί παραπομπής συνάγεται ότι, βάσει του legge n. 89 – Previsione di equa riparazione in caso di violazione del termine ragionevole del processo e modifica dell'articolo 375 del codice di procedura civile (νόμου 89 σχετικά με το δικαίωμα σε δίκαιη αποζημίωση σε περίπτωση υπερβάσεως της εύλογης διάρκειας της δικαστικής διαδικασίας και την τροποποίηση του άρθρου 375 του κώδικα πολιτικής δικονομίας), της 24ης Μαρτίου 2001 (*GURI* αριθ. 78, της 3ης Απριλίου 2001, στο εξής: νόμος 89/2001), ο διάδικος που υπέστη περιουσιακή ή μη ζημία λόγω της υπερβολικής διάρκειας της δίκης έχει δικαίωμα σε «δίκαιη αποζημίωση», υπό τις προϋποθέσεις και στην έκταση που ορίζει ο νόμος αυτός.
- 4 Το άρθρο 3 του εν λόγω νόμου προβλέπει ότι η σχετική αγωγή αποζημιώσεως πρέπει να ασκηθεί ενώπιον του προέδρου του Corte d'appello (εφετείου, Ιταλία) στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει το πρωτοβάθμιο δικαστήριο ενώπιον του οποίου διεξήχθη η διαδικασία της οποίας η διάρκεια θεωρείται υπερβολική.
- 5 Ο legge n. 208 – Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (νόμος 208 περί διατάξεων σχετικών με την κατάρτιση του ετήσιου και του πολυετούς προϋπολογισμού του κράτους), της 28ης Δεκεμβρίου 2015 (τακτικό συμπλήρωμα στην *GURI* αριθ. 302, της 30ής Δεκεμβρίου 2015), τροποποίησε τον νόμο 89/2001. Ειδικότερα, στον νόμο αυτόν προσετέθη το άρθρο 5sexies που έχει ως εξής:

«1. Για την καταβολή των ποσών που έχουν εκκαθαριστεί βάσει του παρόντος νόμου, ο δικαιούχος προβαίνει σε δήλωση ενώπιον της οφειλέτριας δημόσιας αρχής, [...] περί μη εισπράξεως των ποσών βάσει του ίδιου τίτλου, περί της ασκήσεως των δικαστικών ενεργειών για το ίδιο ποσό, περί του ύψους του ποσού που εξακολουθεί να οφείλει η Διοίκηση, περί του προεπιλεγμένου τρόπου εισπράξεως κατά την έννοια της παραγράφου 9 του παρόντος άρθρου, και διαβιβάζει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά βάσει των διαταγμάτων που μνημονεύει η παράγραφος 3.

2. Η δήλωση της παραγράφου 1 έχει εξάμηνη ισχύ και πρέπει να ανανεώνεται κατόπιν σχετικού αιτήματος της δημόσιας αρχής.

3. Με διατάγματα του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Δικαιοσύνης, που πρέπει να εκδοθούν μέχρι τις 30 Οκτωβρίου 2016, εγκρίνονται τα υποδείγματα δηλώσεως της παραγράφου 1 και ορίζονται αναλυτικά τα δικαιολογητικά τα οποία πρέπει να διαβιβάζονται στην οφειλέτρια αρχή βάσει των όσων ορίζει η ως άνω παράγραφος 1. Οι δημόσιες αρχές δημοσιεύουν στους διαδικτυακούς τους τόπους τα έντυπα περί των οποίων διαλαμβάνει η προηγούμενη περίοδος.

4. Στην περίπτωση που η δήλωση ή τα δικαιολογητικά των προηγούμενων παραγράφων δεν διαβιβαστούν ή διαβιβαστούν κατά τρόπο ελλιπή ή παράτυπο, δεν είναι δυνατή η έκδοση εντάλματος πληρωμής.

5. Η δημόσια αρχή προβαίνει σε πληρωμή εντός έξι μηνών από της ημερομηνίας εκπληρώσεως του συνόλου των υποχρεώσεων τις οποίες προβλέπουν οι προηγούμενες παράγραφοι. Η προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου δεν αρχίζει να τρέχει σε περίπτωση που η δήλωση ή τα δικαιολογητικά των προηγούμενων παραγράφων δεν έχουν διαβιβαστεί ή έχουν διαβιβαστεί κατά τρόπο ελλιπή ή παράτυπο.

[...]

7. Προ της παρελεύσεως της προθεσμίας της παραγράφου 5, οι δικαιούχοι δεν μπορούν να προβούν σε αναγκαστική εκτέλεση, σε κοινοποίηση επιταγής προς πληρωμή ούτε να υποβάλουν αίτηση εκτελέσεως αποφάσεως.

[...]»

Οι διαφορές των κυρίων δικών και το προδικαστικό ερώτημα

- 6 Η Demarchi Gino Sas και ο G. Garavaldi συμμετείχαν, ως πιστωτές, σε δύο διαφορετικές πτωχευτικές διαδικασίες οι οποίες διεξήχθησαν, αντιστοίχως, ενώπιον του Tribunale di Genova (πρωτοδικείου της Γένοβας, Ιταλία) και του Tribunale di La Spezia (πρωτοδικείου της La Spezia, Ιταλία).
- 7 Δεδομένου ότι οι εν λόγω διαδικασίες διήρκεσαν υπερβολικά μακρό χρόνο, οι ενάγοντες των κυρίων δικών άσκησαν, ενώπιον του Corte d' appello di Torino (εφετείου του Τορίνο, Ιταλία), αγωγή ζητώντας, επί τη βάση του νόμου 89/2001, να τους επιδικαστεί αποζημίωση για την προκληθείσα ζημία.
- 8 Με δύο αποφάσεις, το Corte d' appello di Torino (εφετείο του Τορίνο) αναγνώρισε το δικαίωμα των εναγόντων των κυρίων δικών σε δίκαιη αποζημίωση, λόγω της υπερβολικής διάρκειας των δικαστικών διαδικασιών στις οποίες είχαν συμμετάσχει, και υποχρέωσε τον Υπουργό Δικαιοσύνης να καταβάλει τα ποσά που το ίδιο καθόρισε.
- 9 Αφού ανέμειναν επί ματαίω την αυτόβουλη καταβολή, από την οικεία διοικητική αρχή, των εν λόγω ποσών, οι ενάγοντες των κυρίων δικών άσκησαν, ενώπιον του Tribunale amministrativo regionale per il Piemonte (περιφερειακού διοικητικού δικαστηρίου του Πεδεμόντιου, Ιταλία), την αγωγή που διέπεται από τα άρθρα 112 επ. του decreto legislativo n. 104 – Codice del processo amministrativo (νομοθετικού διατάγματος 104 περί του κώδικα διοικητικής δικονομίας), της 2ας Ιουλίου 2010 (τακτικό συμπλήρωμα στην GURI αριθ. 156, της 7ης Ιουλίου 2010), ζητώντας από τον διοικητικό δικαστή να διασφαλίσει την ικανοποίηση των απαιτήσεων που είχαν βεβαιωθεί εις βάρος δημόσιας διοικητικής αρχής με τελεσίδικη δικαστική απόφαση.
- 10 Από τις αποφάσεις περί παραπομπής συνάγεται ότι, μολονότι άσκησαν τις αγωγές αυτές μετά τη θέση σε ισχύ του άρθρου 5sexies του νόμου 89/2001, οι ενάγοντες των κυρίων δικών δεν τήρησαν προηγουμένως τις υποχρεώσεις που προβλέπει η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού και ότι, για τον λόγο αυτόν, το αιτούν δικαστήριο ήταν υποχρεωμένο να απορρίψει τις αγωγές τους ως απαράδεκτες.
- 11 Πράγματι, το δικαστήριο αυτό εκθέτει ότι το άρθρο 5sexies του νόμου 89/2001 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο δικαιούχος της δίκαιης αποζημιώσεως δεν μπορεί να επιχειρήσει οποιαδήποτε πράξη εκτελέσεως με σκοπό την είσπραξη της αποζημιώσεως αυτής, εάν προηγουμένως δεν έχει ολοκληρώσει όλες τις διατυπώσεις που προβλέπει η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού και δεν έχουν παρέλθει τουλάχιστον έξι μήνες από της ολοκλήρωσεως των διατυπώσεων αυτών.
- 12 Συναφώς, το εν λόγω το δικαστήριο επισημαίνει ότι η επίμαχη διάταξη, αφενός, επιβάλλει στον δικαιούχο της δίκαιης αποζημιώσεως ορισμένες υποχρεώσεις –μία εκ των οποίων είναι η υποβολή μιας περίπλοκης δηλώσεως– που συνιστούν αναγκαία προϋπόθεση προκειμένου αυτός να μπορέσει να εισπράξει την ορισθείσα αποζημίωση και, αφετέρου, επιμηκύνει κατά πολύ την προθεσμία εντός της οποίας το κράτος πρέπει να εκδώσει το ένταλμα πληρωμής.

- 13 Τέλος, το αιτούν δικαστήριο υποστηρίζει ότι το άρθρο 5sexies του νόμου 89/2001 στερεί από τον δικαιούχο τη δυνατότητα να επικαλεστεί, εν συνεχεία, τη δίκαιη αποζημίωση που συνδέεται με την προκληθείσα σε αυτόν ζημία λόγω της καθυστέρησης στην καταβολή της οφειλόμενης αποζημίωσης.
- 14 Το δικαστήριο αυτό διερωτάται, ως εκ τούτου, εάν το άρθρο 5sexies του νόμου 89/2001 θίγει τα δικαιώματα που κατοχυρώνει το άρθρο 47, παράγραφος 2, του Χάρτη, σε συνδυασμό με τα άρθρα 67, 81 και 82 ΣΛΕΕ.
- 15 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Tribunale amministrativo regionale per il Piemonte (περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του Πεδεμόντιου) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο, σε καθεμία από τις υποθέσεις των κύριων δικών, το εξής προδικαστικό ερώτημα:

«Αντιβαίνει στην αρχή βάσει της οποίας κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να δικασθεί η υπόθεσή του δίκαια, δημόσια και εντός εύλογης προθεσμίας, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47, δεύτερο εδάφιο, του [Χάρτη] και στο άρθρο 6, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, αρχή η οποία κατέστη μέρος του δικαίου της Ένωσης με το άρθρο 6, παράγραφος 3, ΣΕΕ, σε συνδυασμό με την αρχή που απορρέει από το άρθρο 67 ΣΛΕΕ, κατά το οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση συγκροτεί έναν κοινό χώρο δικαιοσύνης όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα, καθώς και με την αρχή που απορρέει από τα άρθρα 81 και 82 ΣΛΕΕ, κατά την οποία η Ένωση αναπτύσσει δικαστική συνεργασία στις αστικές και ποινικές υποθέσεις που έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις βάσει της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών και εξώδικων αποφάσεων, εθνικός κανόνας δικαίου, όπως είναι η ιταλική ρύθμιση που περιλαμβάνεται στο άρθρο 5sexies του νόμου 89/2001, ο οποίος επιβάλλει στα πρόσωπα τα οποία έχουν ήδη αναγνωριστεί ως δικαιούχοι έναντι του Ιταλικού Κράτους ποσών τα οποία τους οφείλονται ως “δίκαιη αποζημίωση” λόγω υπερβολικής διάρκειας των δικαστικών διαδικασιών, να συμμορφώνονται προς ορισμένες απαιτήσεις προκειμένου να τους καταβληθεί, καθώς και να αναμένουν την παρέλευση της προθεσμίας που προβλέπει το ως άνω άρθρο 5sexies, παράγραφος 5, του νόμου 89/2001, χωρίς να μπορούν εν τω μεταξύ να επιχειρήσουν οποιαδήποτε δικαστική πράξη εκτέλεσης και χωρίς να μπορούν εν συνεχεία να ζητήσουν αποζημίωση για τη ζημία που συνδέεται με την εκπρόθεσμη καταβολή, και τούτο ακόμη και στις περιπτώσεις στις οποίες η “δίκαιη αποζημίωση” έχει αναγνωριστεί λόγω της υπερβολικής διάρκειας αστικής δίκης που έχει διασυνοριακές επιπτώσεις ή που, εν πάση περιπτώσει, αφορά ζήτημα το οποίο εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και/ή ζήτημα για το οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση προβλέπει την αμοιβαία αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων;»

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

- 16 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ’ ουσίαν, το Δικαστήριο εάν η αρχή που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47, παράγραφος 2, του Χάρτη, σε συνδυασμό με τα άρθρα 67, 81 και 82 ΣΛΕΕ, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία η οποία απαιτεί από τα πρόσωπα τα οποία υπέστησαν ζημία λόγω της υπερβολικής διάρκειας δικαστικής διαδικασίας για ζήτημα που εμπίπτει στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας να προβαίνουν σε μια σειρά περίπλοκων ενεργειών διοικητικής φύσεως προκειμένου να εισπράξουν τη δίκαιη αποζημίωση την οποία υποχρεώθηκε το κράτος να τους καταβάλει, χωρίς να δύνανται, εν τω μεταξύ, να προβούν σε αναγκαστική εκτέλεση και να αξιώσουν, εν συνεχεία, την επανόρθωση της ζημίας από την καθυστέρηση στην εν λόγω καταβολή.
- 17 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 51, παράγραφος 1, του Χάρτη προβλέπει ότι οι διατάξεις του Χάρτη απευθύνονται στα κράτη μέλη μόνον όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης. Το άρθρο 6, παράγραφος 1, ΣΕΕ, όπως και το άρθρο 51, παράγραφος 2, του Χάρτη, διευκρινίζει ότι οι διατάξεις του δεν συνεπάγονται καμία επέκταση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης, όπως αυτές

ορίζονται στις Συνθήκες (βλ. διατάξεις της 14ης Απριλίου 2016, *Társia*, C-328/15, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:273, σκέψη 23 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και της 10ης Νοεμβρίου 2016, *Pardue*, C-321/16, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:871, σκέψη 18).

- 18 Πράγματι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στην έννομη τάξη της Ένωσης εφαρμόζονται σε όλες τις καταστάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, αλλά όχι πέραν των καταστάσεων αυτών. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο έχει υπενθυμίσει ότι δεν μπορεί να εκτιμήσει, με γνώμονα τον Χάρτη, εθνική ρύθμιση που δεν εντάσσεται στο πλαίσιο του δικαίου της Ένωσης (αποφάσεις της 26ης Φεβρουαρίου 2013, *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, σκέψη 19 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, της 6ης Μαρτίου 2014, *Siragusa*, C-206/13, EU:C:2014:126, σκέψη 21, καθώς και της 8ης Δεκεμβρίου 2016, *Eurosaneamientos κ.λπ.*, C-532/15 και C-538/15, EU:C:2016:932, σκέψη 52).
- 19 Πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι η έννοια της «εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης» του άρθρου 51 του Χάρτη επιβάλλει την ύπαρξη συνδέσμου ορισμένου βαθμού, που να υπερβαίνει την εγγύτητα των σχετικών τομέων ή τις έμμεσες επιπτώσεις του ενός τομέα στον άλλο (απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2016, *Paoletti κ.λπ.*, C-218/15, EU:C:2016:748, σκέψη 14 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 20 Για να καθοριστεί αν μια εθνική κανονιστική ρύθμιση εμπίπτει στην εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 51 του Χάρτη, πρέπει να εξετάζεται, μεταξύ άλλων στοιχείων, αν αυτή σκοπεί στην εφαρμογή διατάξεως του δικαίου της Ένωσης, ο χαρακτήρας της ρυθμίσεως αυτής, αν αυτή επιδιώκει σκοπούς διαφορετικούς από εκείνους του δικαίου της Ένωσης, έστω και αν ενδέχεται να επηρεάζει εμμέσως το δίκαιο αυτό, καθώς και αν υφίσταται ειδική ρύθμιση του δικαίου της Ένωσης στον σχετικό τομέα ή δυνάμενη να τον επηρεάσει (αποφάσεις της 6ης Μαρτίου 2014, *Siragusa*, C-206/13, EU:C:2014:126, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και της 10ης Ιουλίου 2014, *Julián Hernández κ.λπ.*, C-198/13, EU:C:2014:2055, σκέψη 37).
- 21 Ειδικότερα, το Δικαστήριο κατέληξε στη μη εφαρμογή των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ένωσης σε σχέση με εθνική κανονιστική ρύθμιση, λόγω του γεγονότος ότι οι διατάξεις της Ένωσης στον σχετικό τομέα δεν επέβαλλαν καμία υποχρέωση στα κράτη μέλη όσον αφορά την επίμαχη στις κύριες δίκες κατάσταση (απόφαση της 6ης Μαρτίου 2014, *Siragusa*, C-206/13, EU:C:2014:126, σκέψη 26 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 22 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τις αποφάσεις περί παραπομπής, η επίμαχη στις υποθέσεις των κυρίων δικών εθνική διάταξη αφορά τη διαδικασία εισπράξεως οφειλόμενων από το κράτος ποσών, ως δίκαιη αποζημίωση, λόγω της υπερβολικής διάρκειας δικαστικής διαδικασίας, την οποία προβλέπει το άρθρο 5sexies του νόμου 89/2001.
- 23 Το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι, μολονότι ο νόμος 89/2001 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μέτρο που έχει ληφθεί κατ' εφαρμογήν των άρθρων 81 και 82 ΣΛΕΕ ούτε βάσει κάποιου κανονισμού ή κάποιας συγκεκριμένης οδηγίας, εντούτοις διασφαλίζει, επιδιώκοντας τον σκοπό του περιορισμού της διάρκειας οποιασδήποτε δικαιοδοτικής διαδικασίας, την εύρυθμη λειτουργία του χώρου δικαιοσύνης της Ένωσης, αποτρέποντας το ενδεχόμενο να ματαιώνεται, λόγω της υπερβολικής διάρκειας των δικαστικών διαδικασιών, η χρησιμότητα της αμοιβαίας αναγνώρισεως των δικαστικών τίτλων επί της οποίας στηρίζεται η δικαστική συνεργασία σε ποινικές και αστικές υποθέσεις.
- 24 Το δικαστήριο αυτό τονίζει επίσης ότι, στις υποθέσεις των κυρίων δικών, οι διαδικασίες των οποίων η υπερβολική διάρκεια οδήγησε σε καταδίκη του κράτους είναι πτωχευτικές διαδικασίες οι οποίες εμπίπτουν επομένως σε έναν τομέα στον οποίον η Ένωση έχει ήδη ασκήσει την αρμοδιότητά της εκδίδοντας πολλές πράξεις, στις οποίες συγκαταλέγεται, μεταξύ άλλων, ο κανονισμός (ΕΕ) 2015/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας (ΕΕ 2015, L 141, σ. 19).

- 25 Εντούτοις, πρέπει να τονιστεί ότι, αφενός, οι διατάξεις της Συνθήκης ΛΕΕ που έχει υπόψη του το αιτούν δικαστήριο δεν επιβάλλουν στα κράτη μέλη ειδικές υποχρεώσεις όσον αφορά την είσπραξη οφειλόμενων από το κράτος ποσών, ως δίκαιη αποζημίωση, λόγω της υπερβολικής διάρκειας δικαστικής διαδικασίας και ότι, επί του παρόντος, το δίκαιο της Ένωσης δεν περιλαμβάνει καμία ειδική ρύθμιση συναφώς.
- 26 Ως εκ τούτου, διαπιστώνεται, αφενός, ότι εν προκειμένω από κανένα στοιχείο δεν συνάγεται ότι ο νόμος 89/2001, ο οποίος έχει γενικό χαρακτήρα, σκοπούσε στην εφαρμογή διατάξεως του δικαίου της Ένωσης εμπίπτουσας στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας και, αφετέρου, ότι, ακόμη και εάν ο νόμος αυτός ενδέχεται να επηρεάζει έμμεσα τη λειτουργία του χώρου δικαιοσύνης εντός της Ένωσης, επιδιώκει σκοπούς διαφορετικούς από αυτούς των διατάξεων οι οποίες παρατίθενται στις αποφάσεις περί παραπομπής.
- 27 Αφετέρου, από τη δικογραφία που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο δεν συνάγεται ότι οι επίμαχες στο πλαίσιο των κυρίων δικών πτωχευτικές διαδικασίες ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 2015/848, που θεσπίζει ένα νομικό πλαίσιο για τις διαδικασίες αφερεγγυότητας σε διασυνοριακό επίπεδο ρυθμίζοντας, μεταξύ άλλων, τα ζητήματα που σχετίζονται με τη δικαιοδοσία, με την αναγνώριση των διαδικασιών αφερεγγυότητας και το εφαρμοστέο δίκαιο.
- 28 Εντέυθεν συνάγεται ότι κανένα στοιχείο δεν επιτρέπει να θεωρηθεί ότι οι υποθέσεις των κυρίων δικών αφορούν την ερμηνεία ή την εφαρμογή κάποιου κανόνα του δικαίου της Ένωσης πέραν εκείνου που περιλαμβάνεται στον Χάρτη. Ωστόσο, όταν μια έννομη κατάσταση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα να αποφανθεί επ' αυτής, οι δε διατάξεις του Χάρτη των οποίων ενδεχομένως γίνεται επίκληση δεν μπορούν να θεμελιώσουν, αυτές και μόνες, τέτοια αρμοδιότητα (διάταξη της 18ης Φεβρουαρίου 2016, *Ripanu*, C-407/15, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:167, σκέψη 22 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 29 Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται, επί τη βάση του άρθρου 53, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, ότι αυτό είναι προδήλως αναρμόδιο να απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το Tribunale amministrativo regionale per il Piemonte (περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του Πεδεμόντιου).

Επί των δικαστικών εξόδων

- 30 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους των κυρίων δικών τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) διατάσσει:

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι προδήλως αναρμόδιο να απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το Tribunale amministrativo regionale per il Piemonte (περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του Πεδεμόντιου, Ιταλία), με αποφάσεις της 11ης Ιανουαρίου 2017.

(υπογραφές)